

BUTILETI D' INFORMACIO CATALANA

Novembre del 1961.

Ap. Nal. # 14.81.

Bogotá. Rep. Colòmbia.

E d i t o r i a l . - Iniciem, en aquest mes de novembre del 1961, el nostre t e r c e r any de vida.

Manifestem, amb claredat, que estem satisfets de la nostra tasca, que es sencialment ha servit per a una unió més estreta dels catalans de Colòmbia i una major difusió dels punts de vista que defineixen la nostra Nacionalitat Catalana.

Ens caldria més contacte amb els lectors, en el sentit de crítica i comentaris ; també conèixer adreces noves i que hi hagi interès en què cada català rebit el "Butlletí" que, d'altra banda, es tramet gratuïtament, si bé demanem a tothom que col.labori en el sosteniment de COMUNITAT CATALANA DE COLOMBIA.

Donem les gràcies, especialment de fora de Bogotá, per les seves aportacions, que enguany han estat més importants que el passat 1960.

Trobem del tot encertat el següent article que retallem de GERMANOR, Revista dels Catalans de Xine i que ens ha arribat ara :

EL REGIM DE DEFENSA

Tant a l'interior com a l'exterior hi ha catalans que s'imaginen que l'actual règim espanyol és susceptible d'evolució. Adhuc alguns afirmen, guiats per signes externs - hom "permet" de parlar el català, hom "permet" de ballar sardanes -, que l'evolució va produint-se. Error greu!

Aquests catalans confonen l'evolució amb el gastament o, pitjor encara, amb el reblaniment, amb la putrefacció que tot ho estava.

Però l'estructura interna del règim segueix intacta. El poder es manté per dret de conquesta. I segueix intervenint la consciència i el pensament dels ciutadans i segueix perseguint, sinó amb més violència, més arterament, Catalunya.

El que ha fet canviar el panorama, el que ha introduït una certa millora en la situació, el que en suavitza l'agressiva intolerància és un altra factor. És que abans el règim només tenia un adversari : a Catalunya el "rojo separatista" ; als altres llocs, el presumpte comunista enemic de l'ordre i de la civilització. Avui s'han dil.luit aquestes en telequies, i el règim es troba davant d'una altra realitat. Perduren els antics i més autèntics adversaris, tant si són vells com morts, car els morts també compten per a la lluita i han aparegut adversaris nous. Són els "falangistas" de bona fe - si és que hom pot admetre la bona fe en els "falangistas" - que se senten burlats o desplaçats ; són els promotors de la "revolució nacional", penedit de la inutilitat de la catàstrofe. No és el crit de cap foll, el d'aquell "falangista" que en una cerimònia pública afirmava : " Franco es un traïdor!". És el crit del desengany. És el crit d'una consciència treballada, ressó de moltes veus.

≡ segueix -

D'altra banda les generacions educades en els principis del règim, ben tost s'han adonat que tot plegat no era més que falsedat i bambolla. I el jovent que no ha caigut en l'escepticisme i la indiferència - no és un dels menors crims del règim haver fomentat la indiferència juvenil - aixeca vigorosament, i esperem que aviat heroicament, la bandera del inconfosmisme que a Catalunya és la bandera secular.

En aquesta situació, mentre tot va trontollant-li al voltant, de qui pot refiar-se el govern? Es refia de l'únic que encara no li ha fallat mai: l'estaca!

Per això mentre alguns catalans - innocents! - s'imaginem que el règim evoluciona, el govern espanyol afina i refina l'instrument de repressió.

A una tal finalitat obeeix el decret recent refundint les disposicions sobre Ordre Públic, al qual s'ha donat la major publicitat per tal d'estemordir més els ciutadans. Amb aquest decret, per a vergonya del món occidental, es revifen al cap de vint-i-dos anys d'acabada la guerra, els Tribunals Militars. La justícia ordinària hi queda gairebé anul·lada i ja pot anar protestant el Col·legi d'Advocats.

El pitjor és que com més s'allargui l'agonia d'aquesta situació sense sortida legal possible, més imprevisible, més violent, més catatròfica serà la caiguda ineluctable.

Retallem de "La Vanguardia" del 7 de juliol del 1961: "Inauguración de un monumento a Verdaguier, en el corazón de las tierras españolas".

I resulta que a Madrid han inaugurat un monument al nostre poeta, Mn. Jacint Verdaguier.

I escriuen frases, com aquesta: "El catalán, gran tesoro de la patria" i parlen de l'amor del poeta per a la "malmenada Espanya" i fins del seu espanyolisme i tot.

I es publica, en la crònica, un petit retall de l'"Oda a Barcelona".

I diuen: "Creo que después del "Poema del Cid" ningún otro se ha escrito en nuestra patria, que tenga la grandeza de "L'Atlàntida".

Tot plegat, aquest anar i venir de floretes, ha estat entre l'Alcalde de Barcelona i el de Madrid.

El primer, Josep Maria de Porcioles. El segon, "Conde de Mayalde" i es pot lligar perfectament aquest nom amb l'article publicat el mes passat amb el títol "Història Certa".

Seguim amb la mateixa "Vanguardia":

"Ayudar a los escolares para que gocen directamente del texto catalán" - referint-se a l'obra poètica d'En Verdaguier - diu Jesús Rubio, (que no sabem qui és).

I qui ens ha tramès aquests retalls, estampa aquesta frase "Viva la Conllevància".

..... però els satèlits, membres de la "Brigada Político-Social" durant els interrogatoris als detinguts pels incidents que provocaren ells mateixos, el 19 de maig de l'any passat, a l'Orfeó Català, entre

altres coses (que, simplement, per decència són impublicables) ens deien :

- " Esclavos"
- " Dentro de unos años los catalanes sereis más esclavos que nunca"
- " Lo que Hitler hizo con los judíos no fué nada, con lo que nosotros haremos con los catalanes"
- " Dentro de un año nos limpiareis los zapatos"
- " Perro catalán"
- "

Ref. Actes Notarials autoritzades pel Notari Antoni Gual i Ubach, núm. 2.068 a 2.075, del seu Protocol d'Instruments Públics, de Barcelona.

I el darrer insult, proferit públicament i repetidament, pel governador civil de Barcelona (discurs a Igualada el 19 de juny 1960) :
- " mal nados " .

Comentari final, a tot plegat : " Senpre són - i seran - els mateixos " .

- - - - -

I ho podem lligar, amb això que segueix :

Llibret publicat a Barcelona l'any 1959, " Una Setmana a la Trapa", d'Eufemià Fort i Cogul, i que és una mena de reportatge, de la II Setmana d'Estudis Monàstics" portada a terme a l'abadia de Viaceli, Còbreces (Santander - Espanya), diu, a la plata # 26 :

.... " Nosaltres llegírem la nostra comunicació el dia 22. Naturalment, l'havíem redactada en català ; però per una deferència també natural envers els setmanistes no catalans i estrangers, i tota vegada que això no perjudicava a ningú i no suposava un esforç que no estés al nostre abast, improvisàrem un resum de la nostra comunicació traduïda al castellà.

És clar, algun se n'adonà i en el comentari al matge de la Sesió científica, era motiu d'una certa sorpresa i curiositat. Aquesta sorpresa i curiositat tenien una punta d'admiració principalment en alguns monjos joves de l' Abadía de Viaceli que assistiren a algunes de les sessions de la Setmana. I vam aprofitar per desfer l'equívoc i creiem que profitosament.

Per a la majoria, i entre ells no hi mancaven també monjos d'edat provecta, de Viaceli i d'altres monestirs, fou una revelació que nosaltres normalment parléssim i escrivíssim en català. Tenien la idea que el manteniment de la nostra llengua no és un fet normal, natural ; sinó una mena de rebequeria mantinguda per uns quants erudits tocats del cossi i que el seu ús solament era practicat als més abscondits racons de la terra i entre gent inculta absolutament.

Que nosaltres parléssim i escrivíssim en català els fou tan sorprenent o més, com que els haguéssim dit que a casa parlàvem i escrivíem en anglès o francès. Com no comprenien que per a escriure en castellà, per practica que hi tinguéssim, de fet ens calia traduir i traduïem sempre, amb més o menys expedició, però traduïnt.

- segueix -

Va caldre que els ensenyessim una lletra que acabàvem de rebre de la nostra esposa i dels nostres fills, que més que una carta eren cinc cartetes, una de cadascú, i, naturalment, totes cinc, en català. I remarcar que el diàleg a casa nostra, era en català sempre ; i encara que a ells - els monjos - això els sorprengués, allò sorprenent s'esdevé en una casa catalana quan no es produeix així sense un motiu que ho justifiqui, o ho aconselli.

No podria pas dir si tots restaren convençuts, però l'impacte resultà profitós i alliçonador. "

() L'autor, representava els monjos de Santes Creus.

RECORDANT L'AFUSELLAMENT DEL NOSTRE PRESIDENT, es va celebrar, a Bogotà, la Missa anunciada a l'Església de "San Diego ", el mes passat, que fou el XXIè. Aniversari.

Volem fer constar, en primer lloc, l'agraïment de COMUNITAT CATALANA DE COLOMBIA per l'assistència del grup més nombrós, que fou el del socis del "Centro Vasco" .

I també s'ha de dir que els catalans, aquest cop, no correspongueren com calia !

De J. Conangla i Fontanilles a "La Nostra Revista" de Mèxic.

Parlant d'En Maragall, diu :

" En la contemplació d'unes ginesteres florides i en la fragància pura i forta de l'alegre i lluminosa flor, Maragall hi descobria l'ànima de Catalunya. Aquella eufòrica contemplació va servir-li per a proclamar l'existència de la personalitat nacional catalana i el dret de Catalunya a regir-se lliurement. Amb oportuns conceptes va expressar la rotunda afirmació, venint a dir que la ciència de les races, els fets de la Història, els estudis socials, el caràcter del nostre Dret, entre moltes altres raons, demostren, justifiquen, i ens deixen del tot convençuts que Catalunya és quelcom personal i distint al món ; i que, per tant, tenim tot el dret a ser lliures i a fer-nos la nostra llei.

" Però ni tites aquestes raons, ni discursos, ni llibres, ni res-ana va dient - no em farien sentir tan català com llavors que en la plenitud de la muntanya em trobo sol, entremig d'una mata de ginesta florida. Llavors, me'n podrien venir de doctors, i savis, i polítics, a voler demostrar-me que Catalunya no és tal Nació, sinó una "província" !.... Jo ho escoltaria tot serenament... i els diria : " Veieu aquesta ginesta ? En sentiu la flaira ? Doncs, jo trobo que fa olor de Catalunya ! Per tant, ja podeu desar tots els vostres arguments. Catalunya, és Catalunya, perquè fa olor de ginesta!". I esclatà en un deliqui poètic, que acaba així :

" En la flor de la ginesta,
Catalunya m'ha parlat ;
m'ha parlat de la gran festa
de la nostra llibertat!"

Regla 28 - Baix, Sota

En català, el mot baix és emprat, correntment, per traduir el mot castellà bajo. I cal parar-hi esment perquè, moltes vegades, la traducció de bajo per baix no és correcta.

La traducció de bajo per baix és correcta quan bajo és un adjectiu o un adverb. Exemples: un home baix; parlar baix.

Però quan bajo és una preposició no s'ha de traduir baix sinó sota. Així hem de dir: sota la presidència de ...; sota les ordres de ...; sota la influència de ...; sota jurament; sota l'obligació de ...; sota l'aspecte de ...; sota l'imperi de ...; sota la protecció de ...; sota un altre nom; etc.

Regla 29 - Doncs

A la conjunció doncs (pronunciada dons) se li dona, molt sovint, un valor equivalent a la conjunció castellana pues i això, en certs casos, és una incorrecció.

La conjunció doncs només s'ha d'usar quan serveix per a unir dues preposicions, en les quals la segona explica o raona o justifica la primera.

Exemples: diu que ha plogut molt; doncs, no sortiu; he estat a Figueres, a Girona i a Granollers; he estat, doncs, en tres ciutats; t'ha dit que guanyava mil pessetes; doncs, no t'ho creguis; penso; doncs existeixo.

En canvi, no s'ha d'usar mai el doncs quan pugui usar-se perquè. Així: no sortiu perquè està plovent; li devia escapar el tren perquè no l'he vist arribar.

Remarqui's com, en tots els exemples, en castellà s'usaria pues.

Regla 30 - Demés, Ademés

Els mots demés i ademés, traducció viciosa dels mots castellans demás i además, són inacceptables en català.

Demés pot ser substituït per: els altres, tots els altres, els restants, etc. No hem de dir: hi havia en Joan, la Maria i els demés germans; sinó: hi havia en Joan, la Maria i els altres germans. No hem de dir: només votaren sis a favor i els demés s'abstingueren; sinó: només votaren sis a favor i els altres (o els restants) s'abstingueren.

Ademés, pot ser substituït per: encara, a més, a més a més, també, etc. No direm: el van insultar i ademés li van pegar; sinó: el van insultar i també (o a més, o a més a més) li van pegar; no direm: va quedar arruïnat i ademés va anar a la presó; sinó: va quedar arruïnat i a més (o també o encara) va anar a la presó.

Regla 31 - L'article neutre

Les expressions tan corrents en la conversació: lo que jo penso; lo que jo veig; lo que crec, s'han de bandejar totalment, perquè l'article neutre lo no existeix en català ni el poden acceptar de cap manera.

Així, aquelles expressions hem de dir-les i escriure-les de la següent manera: el que jo penso; el que jo veig; el que crec.

Altres vegades, en compte de lo caldria dir: això, allò, o cosa, segons el sentit de la frase: això que et deia; tot allò que veus; ha viatjat molt, cosa que l'ha instruït.

En català clàssic l'article masculí era lo, i encara és viu en algunes comarques; de manera que com a classicisme o com a dialectalisme és perfectament legítim, però aplicat indistintament al masculí i al neutre; lo pare vindrà; lo dissapte que ve segarem.